

Elhunyt Voigt Vilmos egyetemi tanár

Életének 86. évében elhunyt a magyar néprajztudomány, a magyar és nemzetközi folklorisztika kiemelkedő egyénisége, Voigt Vilmos professor emeritus. A *Vasi Szemle* olvasói előtt nem ismertlen a neve. Többször járt Szombathelyen, Vas vármegyében; előadóként a Berzsenyi Dániel Főiskolán, illetve az ELTE Savaria Egyetemi Központban és különböző konferenciákon. Ezen alkalmakkor élvezhettük páratlan műveltségét, szellemének színporkáit, iróniáját, humorát. Egyszer tréfásan megjegyezte: a honi regionális tudományos folyóiratok között előkelő helyet foglal el a „Vasi Zsemje”, melynek írásait nemcsak mint szerző, hanem mint olvasó is figyelemmel kísérte.

Az 1940-ben Szegeden született Voigt Vilmos általános iskolai tanulmányait Budapesten, a legendás Medve utcai iskolában végezte, majd 1963-ban magyar nyelv és irodalomból, valamint néprajzból szerzett diplomát az ELTE bölcsészkarán. Pályáját a Folklor Tanszéken kezdte tanársegédként, majd adjunktusként, docensként, egyetemi tanárként, intézetvezetőként folytatta, végül professor emeritusként fejezte be. Mindeközben amerikai, osztrák, észt, finn, jugoszláviai, németországi, román és szlovákiai egyetemeken is oktatott. Tanítványait, kollégáit tanácsokkal látta el, inspirálta őket, végtelenül segítőkészen. Kritikáját is úgy fogalmazta meg, hogy az ne legyen sértő, sosem volt benne rosszindulat. Tiszteletben tartotta mindenki tudományos érdeklődését, magánéletét. Több mint tíz nyelven olvasott, előadásokat tartott a magyar nyelven kívül németül, angolul, finnül, sőt az egzotikusabb nyelvektől sem riadt vissza. A folklorisztika, azon belül a mesekutatás művelőjeként és oktatójaként itthon és külföldön megkerülhetetlen szaktekintélynek számított. Foglalkozott a folklor elméleti (esztétikai, strukturalista, szemiotikai stb.) megközelítési lehetőségeivel. Érdeklődése és kutatásai kiterjedtek a néprajz szinte minden területére, de fő kutatási tárgya, a folklorisztika mellett a vallásetnológiára, a nyelvészetre, az irodalomelméletre, a finnugorisztikára, a skandinavisztikára és a keltológiára is kiterjedt. A hazai szemiotika meghonosítójaként és művelőjeként világszerte ismert, elismert tudós volt. Tudományos írásait itthon és külföldön megjelent folyóiratok, könyvek, lexikonok közltek; utolsó hiteles bibliográfiája 2015-ben 2473 tételből állt, ám haláláig tovább növelte közleményeinek számát.

Félrehúzódoma az ünneplők gyűrűjétől, egy kis konzultáció Voigt Vilmos 80. születésnapján

Munkásságát számos emlékéremmel, díjjal, kitüntetéssel ismerték el. A Magyar Néprajzi Társaságtól megkapta az Ortutay Gyula-emlékérmét, a Györffy István-díjat, az Európai Folklor Intézetől az Európai Folklor Érmét. A Scheiber Sándor-díj, a Lukács György-díj kitüntette. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Pro Universitate érdeméne (majd ennek aranyfokozatának) tulajdonosa. Megkapta a Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztjét. A Reguly Társaság tiszteleti tagja. A Kalevala Társaság jubileumi érdeméne tulajdonosa. A Finn Oroszlán Lovagrend tagja, a Finn Szemiotikai Társaság „Oskar-jutalommal” ismerte el. A Bukaresti Tudományegyetem „professor honoris causa” címet adományozott neki, a Tartui Egyetem díszdoktorit. A Magyar Tudományos Akadémia Eötvös József-koszorúval és „Laureatus Academiae” címmel tüntette ki. Több hazai és külföldi tudományos társaság tiszteleti tagja volt. Sajnos, akik teheték volna, elmulasztották, hogy Magyarország nemzetközileg is legismertebb folklorprofesszorát akadémikusnak jelöljék.

Bár csupán rövid ideig lehettem a tanítványa, ez alatt az idő alatt megtapasztaltam: tájékozottsága, elméleti, módszertani és tárgyi tudása zavarba ejtően olyannyira széles körű és enciklopédikus volt, hogy tanítványi körökben elterjedt: „Amiről Voigt tanár úr nem tud, az talán nem is létezik.” Tanulmányaim befejezését követően az a megtiszteltetés ért, hogy az általa elnökölt, illetve vezetett Magyar Szemiotikai Társaság alapító tagjaként munkatársa lehettem. (Lásd Gráfik Imre – Voigt Vilmos: *Kultúra és szemiotika*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1981.)

Tudományos életünket fölbecsülhetetlen, szinte mérhetetlen veszteség érte, az égi panteon viszont gazdagabb lett egy nagy tudású kutatóval, tudóssal. Nyugodjék békében!

Gráfik Imre